

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1759/2023
29.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца АА, Предузетник СЗТР „ББ“, из ..., чији је пуномоћник Милош Мандић, адвокат у ..., против туженог Град Ваљево, кога заступа Заједничко правобранилаштво Града Ваљева и Општине Осечина, ради дуга, вредност предмета спора 18.356.587,00 динара, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 1Пж 3531/22 од 18.05.2023. године, у седници већа одржаној дана 29.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 1Пж 3531/22 од 18.05.2023. године, као неоснована.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Ваљеву П 36/21 од 22.02.2022. године обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 18.356.547,60 динара са законском затезном каматом на износ од 5.222.166,10 динара почев од 25.07.2020. године до исплате и на износ од 13.134.381,50 динара почев од 11.09.2020. године до исплате, док је тужбени захтев за износ од 40,00 динара са законском затезном каматом почев од 25.07.2020. године до исплате, одбијен и обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног посутпка у износу од 1.106.516,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда 1Пж 3531/22 од 18.05.2023. године, одбијена је жалба туженог, као неоснована и потврђена је првостепена пресуда у делу у којем је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени на исплату износа од 18.356.547,60 динара са законском затезном каматом на износ од 5.222.166,10 динара почев од 25.07.2020. године до исплате и на износ од 13.134.381,50 динара почев од 11.09.2020. године до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију туженог.

Испитујући побијану другостепену пресуду у границама ревизијских навода, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона парничном поступку, на коју се паушално указује ревизијским наводима туженог.

Предмет тужбеног захтева је новчано потраживање тужиоца у износу од 18.356.547,60 динара, са законском затезном каматом, на име цене за изведене грађевинске радове на отклањању последица елементарне непогоде.

Према утврђеном чињеничном стању, Одлука о проглашењу ванредног стања на територији Града Ваљева објављена је у Службеном гласнику града Ваљева бр. 10 од 27.06.2020. године. Од стране Градског штаба за ванредне ситуације Града Ваљево издата је наредба 26.06.2020. године за радове на отклањању последица причињених елементарном непогодом - екстремних кишних падавина и бујичних поплава, у складу са Одлуком о одређивању овлашћених и оспособљених правних лица за заштиту и спасавање у Граду Ваљеву. Том наредбом је ангажован тужилац, на санирању општинских путних праваца у насељеним местима Сувидање, Ситарице, Бобова, Станина река, Дренајић и Причевић. Тужиоцу је наредбом наложено да ће се радови спроводити у складу са техничком документацијом коју за сваки путни правац припрема Одељење за грађевинско земљиште и инфраструктуру по Ценовнику за извођење радова субјеката од посебног значаја за заштиту и спасавање на територији Града Ваљева. Тужилац и тужени нису закључили посебан писани уговор за радове који су били предмет поменуте наредбе Градског штаба од 06.06.2020. године. Сва документација која је пратила радове, а коју је сачинио тужилац, је потписана и оверена од стране ВВ, надзорног органа именованог од стране Градског штаба, све у складу са приложеним доказницама и цртежима Пројекта изведеног објекта. Количине у обрачунским листовима грађевинске књиге тачно су срачунате, а све јединичне цене у ситуацији су идентичне са ценама из важећег Ценовника за извођење радова субјеката од посебног значаја за заштиту и спасавање на територији Града Ваљева, које је донела Скупштина града на седници 19.07.2019. године, осим што је утврђено да постоји разлика од 40,00 динара у односу на радове по првој привременој ситуацији. Када је реч о окончаној ситуацији, сви листови грађевинског дневника од 23.07.2020. године су потписани и оверени од стране одговорног извођача радова ГГ и потписани од стране надзорног органа кога је именовао Градски штаб, ВВ дана 10.09.2020. године. Окончана ситуација је заведена код туженог, потписана и оверена од стране надзорног органа и парафирана од стране тадашњег начелника Одељења за инфраструктуру и грађевинско земљиште. Сви радови су изведени квалитетно и у складу са правилима струке и сва документација је комплетна и вођена је уредно. Вредност изведених радова по привременој ситуацији бр. 1 износи 5.222.166,10

динара, а по окончаној ситуацији 13.134.381,50 динара односно укупно 18.356.547,60 динара.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су обавезали туженог да тужиоцу плати за изведене радове, без обзира на одсуство писаног уговора о грађењу, налазећи да је тужилац радио по налогу и наредби туженог у ванредној ситуацији и да је био дужан да изведе радове који су од њега тражени. Тужилац је доказао да је извео радове у утуженој вредности, за шта је испоставио привремену и окончану ситуацију, потписане од стране надзорног органа.

Тужени оспорава правилност правноснажне пресуде, истицањем да не постоји правни основ по коме би био у обавези да тужиоцу плати тражени износ, јер није закључен уговор у писаној форми, сходно члану 630. ЗОО и Одлуци о организацији и функционисању цивилне заштите на територији Града Ваљева „Сл. гласник Града Ваљева“ бр. 5/2013, којом је код туженог прописан поступак ангажовања, поступања и финансирања правних лица оспособљених за поступање у ванредним ситуацијама. Оспорава да је потписана окончана ситуација са стране туженог. Како Наредба не садржи одређене количине и обим радова, оспорава утврђење да су радови од стране тужиоца изведени у количини и обиму како је наложено Наредбом.

Утврђена је чињеница да је тужилац извео радове, квалитетно и у складу са правилима струке, у вредности од 18.356.547,60 динара. У поступку по ревизији не може се побијати утврђено чињенично стање, у смислу одредбе члана 407. став 2. Закона парничном поступку. Радови су изведени ради отклањања последица елементарних непогода, у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању у ванредним ситуацијама. То значи да је тужилац био дужан да на основу наредбе туженог изведе тражене радове, у складу са одредбом члана 30. поменутог Закона. Наведена одредба предвиђа да је свако привредно друштво и друго правно лице дужно да, у оквиру своје делатности, предузима све мере превенције и смањења ризика, као и да се одазове захтеву надлежног штаба и узме учешће у спровођењу мера заштите и спасавања. Сходно ставу 2. истог члана, трошкови настали учешћем правних лица из става 1. тог члана у спровођењу мера заштите и спасавања надокнађује се из буџета јединица локалне самоуправе, покрајине и Републике, у зависности од тога који штаб за ванредне ситуације је упутио захтев за ангажовање. Одлуком о одређивању овлашћених и оспособљених правних лица за заштиту спасавања у Граду Ваљеу тужилац је одређен као овлашћено и оспособљено правно лице за предузимање мера заштите и спасавања, у складу са одредбом члана 31. став 4. истог Закона. Наредбом Града Ваљева, Градског штаба за ванредне ситуације тужилац је ангажован на одговарајућим путним правцима за радове на отклањању последица причињених елементарном непогодом. Тужилац се професионално бави извођењем предметних радова. Зато је сагласно члана 750. Закона о облигационим односима био дужан да изврши налог туженог. Привремена и окончана ситуација потписане су од стране надзорног органа и на тај начин је тужилац удовољио обавези из члана 754. Закона о облигационим односима. Стога је околност непотписивања посебног уговора од стране овлашћеног лица туженог правно ирелевантна за обавезу туженог да тужиоцу плати за изведене радове.

Врховни суд је ценио ревизијски навод туженог да је било неопходно закључење уговора у писаној форми да би постојала обавеза туженог да плати изведене радове, али је нашао да је неоснован и без утицаја на правилност другостепене пресуде

јер уговор који је у целини или претежном делу извршен сматра се пуноважним иако није закључен у писменој форми. Осим тога, поступање у ванредним ситуацијама захтева хитно и обавезно деловање и даје право ангажованом извршиоцу радова на накнаду за изведене радове, без обзира на одсуство писане форме уговора.

У складу са изнетим разлозима, Врховни суд одлучио је у ставу првом изреке, применом одредбе члана 414. ЗПП.

Одлуку у ставу другом изреке, Врховни суд донео је применом члана 165. став 1. у вези са чланом 154. став 1. Закона о парничном поступку, с обзиром да тужени није успео у поступку по ревизији, а трошкови тужиоца на име састава одговора на ревизију нису били нужни за вођење парнице.

**Председник већа - судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић